

Womhaj Bóh!

Cižko 17
26. hapr.

Lětnik 6.
1896.

Særhike njedželike łopjenka.

Wudawaju ƚo kóždy ƚobotu w Smolerjez tuihiczichczerni w Budyschinje a ƚu tam dostacž sa schtwortlětnu pšchedplatu 40 np.

Njedzela Jubilate.

Domoj.

1 Pětr. 2, 11—18.

Domoj! tak klineži to ƚowo w wutrobach wojakow, kotsiž ƚu w zupny kraju hórkošcž wójny nashonili. Dokónčena je wójna, měr je scžinjeny i nješcheczelom. Někto domoj do wótzneho kraja, domoj k wutrobam lubnych starschich, bratrow a ƚotrow — domoj i radošcžu a i wješelej wutrobu. — Domoj! tak dže pšches wutrobu łóžnikow, kotsiž ƚu wot jeneho kraja do druheho po morju jeli a jedny kruch semje po druhim wohladali. Schtožkuliz rjaneho na morju wohladachu, schtožkuliz šajimaweho ƚo jim w zupnych krajach poškieži, nicžo njesamó jich domoj žadanje w wutrobach směrowacž. To „domoj“ wosta tón wšcho pšchemožazy synk. A někto łóž ƚo na pucž nastaji — a wona hordošna khwata pšches schumjaze žołny — a móžnje kłapa łóžnikkej wutroba, dokelž ƚo domoj wješeli. — Domoj! o kajte wobšbožaze, swješelaze ƚowo! Tu czucže wješele synceži pšches džecžaze wutroby w zupnje, hdnyž ƚo domoj wješela, hdžež ƚony džecžatstwa je lubošnje wobdawachu, hdžež ƚo macž hižo hotuje, lube džecžo wješele powitacž. Domoj! Spróžneho to wofschewi, pucžowarjej je pošhlujenje, so wjazy na wobcžežnoscže pucža njehlada, ale jenož do předka ƚaha. Hdnyž tež je pucž hišcže dalofi a hory a rěki přjedža leža, pucžowar dale khwata, doniž ƚwoju domišnu njewohlada. Kóžda hodžina jemu dołho traje — doniž njemóže ƚwój narodny

dom i dalofa strowicž. Nihdže nješbu njebeša tajke mōdre, nihdže druhdže ƚo ƚlōncžto tak rjenje nješwēczi, nihdže druhdže nješbu jahony tak šelene, kaž domach. Tam je ta stara wěža, i kotrejež šwōn naš kaž stary pšcheczel strowi, tam je ta droha žyrkwicžka, w kotrejež ƚmy kšchczeni a konfirmērowani, w kotrejež ƚmy se ƚwojimi lubymi ƚwoje modlitwy špēwali. Tam je tón dom, tón najlubšchi po wšchēm šwēcže, wōn naš strowi se ƚwojimi wofnami a kaž i wōczkami naš wita. Šsu to ƚhlyh radošcže, k kotrymž wohladanje wōtcžiny tnyh wabi, kotsiž ƚu dołho w zupnje pobyli? Domoj! Lubošcžiwe ƚowo, kotrež ƚamo wutroby ƚurownych muži w dalofich krajach jahori. Domoj! D wobšbožazy synk, lubošny synk, czini tež naš wješełnyh, so do předka khwatamy? Je to nam tež wobšbožaze šacžucže, so wēmny: domoj dže?

Jubilate! tak pšchimoła nam tšecža njedzela po jutrach a epistola 1 Pětr. 2, 11—18 wukładuje tón wykazy synk, pšchetož tež my ƚmy „podróžnicy a zupnicy“, tež našche žiwjenje je khodjenje do našcheho wótzneho kraja. Mōžesh ƚebi stroschtniicheho wobraja našcheho žiwjenja myšlicž: To žiwjenje kšchescžijana je pucžowanje do wótzneho kraja. Mny škoržimy na czerpjenja a wobcžežnoscže tuteje cžafnoscže, a wone ƚo ƚame rošymja, kaž wobcžežnoscže pucžowanja, kaž horjo džěšcža w zupnje. Mny ƚo pošlednjeje hodžinki bojimy. Čeho dla? Wumrjecž rěka domoj hič. Wona je domoj schła, prajimy my wo našchej njebočicžkej macžeri. Mny tež domoj pōndžemy. Domoj! Mny pošni dwēlowanja štejimy pšched czēmnyhmi wrotami

wieczności a Chrystuś polny troszta a nadzije wo domje teho Wótza a jeho wobhydlenjach sa wschittlich sprózných puczowarjom powjeda. Kschesczianiske žiwjenje je puczowanje k wiecznej domisnje pola Boha, pschetož kaž rjana šo tež tuta semja hušto sda, wošebje nětko w nalěczu a hdyž šebi ju s woczomaj mlodoštných lět wobhladašch, sa jich wjele wona rjana njeje a woni šu radlubje s tym spofojom, šo my tu jenož khwilu woštanjenu, šo bychmy domoj šaschli do lěpscheho šwěta. Ach, šo bychy teho dla wschitzu podróžnižy te prawidła prawje wopomnili, kotrež nam japošchtol Šětr ša našche podróžništwo dawa: Šak dže kschesczian do šwojeho njebieskeho wótzneho kraja? Šswobodny wot žadoščow teho šwěta, człowštemu porjadej poddaty. Kschesczianiski podróžnik drje šo wscheho dobreho a rjaneho šwjěbali, šchtož na šwojim puczú wohlada, ale wón šo hlada, šo njeby šwoju wutrobu powšnył na to šachodne, na czěšč, žadoščje a kubla teje czajnosče. Wón ša tym šteji, šebi we wschittlich wobštejnoscjach šwoju šnutškonnu šwobodnosč šdžeržecž, pschetož, kaž hižo štari mudri wupraja, woni nješbu hóršchi tyranjo, hacž lóšchtu a žadoščje, a žane wotrocžstwo njeje hóršche, hacž wotrocžstwo žadoščow. Še šnutškonnej šwobodnosczu kschescziana pač je šjednocžene dobrowólne poddacžje pod człowšti porjad. Šswobodny wote wscheho lišččérškeho pokorjenja psched wyschšim: kaž tež wote wscheho šběžkarškeho šmyšlenja kschesczian w porjedže štata, žyrkwoje a doma šaložtne šariadowanje człowškeho žiwjenja pošnaje, do kotrehož ma šo poddacž, kaž dolho je tu na šemi. Wón drje wě, šo tele porjady dospólne nješbu, ale nje-dospólny porjad je jemu lubšchi, hacž dospólny njeporjad, czim bóle, dofelž je něčezšchi porjad šwěta jenož pschědžene k lěpschemu. Šnjes nad šwětom a nad šebi šamym, w lubošči pač kóždeho wotrocžč a k šluženju hotowy — kschesczian domoj puczuje jako bėdžer, kiž je wšchelake bėdženje šo pschėbėdžil, jako džěczšo teho njebieskeho Wótza, kotrež šo wješeli, šo móže junu wiecznje domach bycz a woštačž.

Najrjenšcha hodžina twojeho žiwjenja.

Šo Š.

(Pokracžowanie a šbncženje.)

Katholška žyrlej šo ša wulke wieczne žiwjenje šawěščaze towarštwu wudawa. Wona šebi wot šwojich štawow žada, šo šwoju duchownu šwobodu nuts placža, a ša to lubi jim na kónzu šbóžnosč. Šwangelijon žyle hinał rěczši. Šapošchtol Pawol pschezo šašo wupraji, šo šebi žaneje wěžy tač wěšty njeje, kaž wieczneho žiwjenja. Ale na čžo šaložuje wón tule wěštosč? Šsnano na to, šo je šo jemu Šesufš Chrystuś šjewil psched Damaskužom? Ně. — Šsnano na to, šo bu junu pschėšadženy do paradisa a tam njewurjekniwe šłowa šlyšchěšche? Ně. — Mó, potom šaloži wón šwoju wěštosč šnano na te čžerpjenja, kotrež je Šhrystuška dla pschėčžerpil? Ně! — abo na šwěrne džělo w šlužbje Šhrystuškowej? Šiščěže junu „ně“, hacž runje wón šam wupraji, šo je wjožy džěkal hacž wschitzu drušy japošchtoli. Ššchezo: Ně! Mó, potom šu šnano te pokracžowanja w šwjecženju, kotrež je wón čžinił? Šiščěže junu: Ně! runjež šo plody ducha Šesufšoweho drje ženje pola žaneho człowškeho džěščža jafnišcho njepokafachu hacž pola njeho.

Šaj, šchto dha jemu wěštosč dawa? Něčžo druhe, šhiba jeho „teho najwošebniškeho bjes hrěšchnikami“ wěryšpolne šjednocženje s Šesufšom, s tym šbóžnikom tych hrěšchnikow. „Ty, w kotrymž je mje mój Wóh lubowal“, praji wón, „ty, kiž šy mi ty twoju šmilnosč našhonicž dal, jako tyšchny k twojimaj nohomaj ležach — ty to dalishe dokonješch. Ty móžesh a budžesh šapoczany škutł dokonjecž, hacž šo šo tyšaz čžertow pschėčžiwja pschi wschěj mojej šłabosčži.“

A jowle je pucz ša kóždeho k radošči šo pschėdobycz: Šladaj w wěrye na Šesufša. Šapšchimú jeho, kaž derie šamóžesh. A hdyž šy jeho pschėčžil, njewuštan prjedy, hacž nješy jeho ruku šašo šapšchimnył. A potom špěwaj: „Ša šym wěšty, šo mje ničžo wotdžělicž njemóže wot jeho lubošče.“ Šrawa lubošč štajnje dawa, šchtož móže dacž. A lubošč Šhrystuškowa da, šchtož ma — po tajkim wieczne žiwjenje, kotrež je w nim wobšamknjene.

To bėšche tón pucz, po kotrymž je šw. Šawol, po kotrymž je čžeta Šista k wěštosčži pschšchla. To je twój a mój pucz. „Šak wjele jeho horje wsachu“, pschė japošchtol Šan, „tym da wón móž, šo bychy Wóže džěczši byli.“ Šak wjele jeho horje wsachu — šajžžkuliž hewak bėchu, šajžžkuliž bėchu tež prjedy byli, jeno šo jeho horje wsachu. Šak horje wsacz? Ša čžo horje wsacz? Mó, šo wě ša to, šchtož čže wón bycz, jako teho šbóžnika hrěšchnikow, kotrež nam hnadu a wodacžje da, jako teho lěkarja dušche, kotremuž my žyłu móž nad šobu woštajimy, jako teho krala, kotrehož wolu my dopjelnicž čžemny. Něčžo wjažy a ničžo mjenje! Šbóžnikaj tych hrěšchnikow dyrbi hrěšnik napšchėčžiwu šstupicž, kiž w prošche leži, kotrež pač šwoju wutrobu daloko temu šbóžnikaj wotewri. Temu kralej dyrbi dušcha napšchėčžiwu šstupicž, kotraž šo šprawnje a šhutnje prajcha: „Šnježe, šchto čžesh ty, šo bych ja čžinił?“ To praschenje pschšindže kaž šamo wot šebje je Šauloweje wutroby, jako bėšche šo jemu Šesufš šjewil. To bėšche wažne šłowo. Šaul njejedžeshche, šo je to tajke wažne šłowo. Ale tole šłowo bėšche šnamjo noweho žiwjenja, nowy šapoczatk. Ššchetož tole praschenje wjažy njewurje. Šone bu w wutrobje japošchtola kóždu hodžinu nowe, doniž šwoje žiwjenje do šmjercže njeda. A tač wón w kóždej hodžinje wopokafa, šo je Wóh jemu móž dal, šo by Wóže džěczšo byl.

„Móž, Wóže džěczšo bycz“ —, šak hordostnje to šlincži! A tola, to pschewjele prajene njeje. Šladaj na Šchčžěpana! Wobdaty wot šakhadžajeje hele wón tola krašnosč w Šhrystušu widži. Škostepantny wot šwojich nješchėčželow prošy wón ša šwojich nješchėčželow. Šwudychajo šwoju matrowanu dušchu wón kaž hodler horje šleczši do njebieskeho kraleštwu? Šjerěka to móž mēcz, šo jako džěczšo Wóže wopokafacz.

Šone šu žyle čžiche a nje wobšedžbowane džěczši Wóže. „Šarja wobšhowa te šłowa w šwojej wutrobje“, my wo macžeri teho šbóžnika čžitamny. A wo Šarji w Šethaniji rěka: „Šona šedžeshche k jeho nohomaj a pošluchasche na jeho rěcz.“ Šena kaž ta druha bėšchtej w kóždym wofomiknjenju hotowej lubujo a čžerpjo wutrobu a žiwjenje ša Šesufša woprowacz. Šak je došč tajkich čžichich, kotrymž by wopak bylo, hdy by šo šjawnje wo nich powjedalo. Ale woni šu šbožowne a wobšbožaze džěczši Wóže. A hdyž woni do hětow hubjenštwu a šrudoby pschšindu, dyrbitej šo hubjenštwu a šrudoba minjež.

Ša pschewodžach psched kótkim tajku čžichu žonu k rowej. Šona bėšche mēžazy dolho w šhorowni na rak ležala. Ša ženje čžěššcheho čžerpjenja wohladał nješšym. A tola tale žona nješbožowna njebėšche. Šona bliškosč Šesufšowu čžujeshche, šo napohlád mērapólneho šboža šo ženje s jeje woblicža nješhubi. A pschichodna krašnosč bėšche jej tač wěšta, šo mēšeshche wona hišchěže bohatty mily troschta ša šrudne dušche, kotrež šo k nej pschšibližichu. Šrějo mje wona prošeshche, šo bych pschi jejnym šaschčžu wo Ššalm 16, 6 předowal: „Šóš je mi panyl na lubošne mēšto, mi je šo rjane herbštwu dostał.“ To šym ja s radoščžu čžinił. Šajrjenšchi džěš w žiwjenju teje žony bėšche tež tón, na kotrymž bėšche teho šbóžnika jako šwojeho šbóžnika pošnala. Nětko je jej drje rjenšchi džěš šelhadžal, šo jeho widži wot woblicža k woblicžu. — A kotry, luby čžitarjo, je nětko najrjenšchi džěš w twojim žiwjenju?

Šmalý Šawojarda

abo

Šbože pschėš šprawnosčž.

V.

W mēšěče Šrankfurčže nad Šajnom šu wšchelake wjetšche naměšta (torhosčěža) a kolo wokoło šteja rjane domy, a na naměštach šu wšchelake rjane šchtomny šekadžane. Ša tajke naměštno šhwatachu něhdy šchulške džěczši, hdyž je šchule džěchju. Šež wulžy ludžo šėndžechu šo na naměščže, a macžerje s džěczšimi čžiščěžachu šo k wulkej lipje; a bórny štejesche wokoło njeje wulka šyła luda. Šež wroble šekydachu šo na delne haložy, kaž bychy šebi pschi-

hódne městacžko wuřwolicž chzyle, wot kotrehož móhli něščto widžecž. A čži, kotřiz tu pšchipadnje nimo pšchindžechu, wostachu stejó.

Sčhto bě tu widžecž? Pod lipu stejješke mlódy pachol i četwjentym mjeswocžom a mudrymaj wocžomaj. Jemu na ramjenju ředžješke bobak. Dyrbju tebi hiščezje prajicz, sčhtó to běšche? Ty řy to hnydom wuhudał, řo je to našy Anton. Wón je řebi něhdže blidko požezil, a na nim hraje bobaczł řwoje pryřlate, řmješčne kufki. „Řak čžini řhory?“ woprašča řo Anton. Dha lehny řo bobaczł na řhribjet a wosta ležo, řaž by morwy byl, řo pwezachu džeczzi wolacz: „Wboh! bobaczłko!“ Tola bórřy prařješke řo Anton: „Řak čžini řtrowy?“ a řwěrjatto řbže řo a postafa a řhodžješke na řadnimaj nohomaj. Nětkole řtaji jemu četwjentemu čzapku a řařařke jemu: „Řrađ teđ pomhaj Wóh!“ Dha řeže řebi i předłownymaj nóžkomaj čzapku a poklonjowařke řo i hłowu. Džeczzi pař řo tař wjeřelachu, řo řo wóřje řmėjachu a řichotachu, hdyž Anton řařařke: „Řiřtaj!“ Nětkole hwiřdařke bobaczł tař wóřje a řylnje pšches nóř, řo běšche runje tař, řaž by herz na tarafawje piřtał. Rudžo wolachu „řława!“ a řleřtachu i ruřomaj. Bobaczł pař řo pšchi tym žyle rořumnje rořhladowařke, řaž by wjedžal, čžeho dla pšchihladowarjo plazachu. Na řmješči džješke teđ, hdyž bobaczł na řwojeho řnjesa horje řeješke, řo jemu na ramjenjo řhny, abo jemu řamo hač na hłowu řalěřy a řo řeho řa wlořy džeržješke. Teđ reřwaczł dyrbješke bobaczł, hdyž řeho řnjese na tarafawje piřtařke.

Hdyž běchu řo wulžy a mali na bobaczku nahladali, wřa Anton řwój řłobuczł a džješke řolo wokoło, řo by řebi řrořčki nařberal. Wón dořta něřotry řopornik, tam a řem drje teđ mali řlēbornik. Tola hlej, něščto blyřčezješke řo jařnje w řłobuczku! Řena řnjeni běšche jemu řłoty do řłobuka čžiřnyła. Hdyž řo Anton dořlada, wřa wón řłoty i řłobuka a wróczzi řón tamnej řnjeni: „Řě, luba čžetka, to by pšchewjele bylo.“ — „Řch“, džješke ta řnjeni, „řny řo pšchemařnyła, čžnyh tebi tónle řwětly dwařnowar dacž a pšchi tym řny tónle řłoty pjenješ nahrabnyła. Tola, řaž widžu, řy ty řprawny pachol; teho dla čžy tebi tónle polřtanowar dacž.“ S tymle řłowami čžiřny jemu pječž řlēbornych do řłobuka. Sady řnjenje stejješke řnjese i řnihu pod pažu. To běšche wučer, kotřiz běšche ře řchule duřy domoj teđ pola Sawojardy stejó wostał. Sdařke řo, řo řo nad řprawnořčžu teho hólza wjeřelejške. Wón džješke ř řnjeni: „Řajku řprawnořčž i porěđta namařamy a hiščezje mjenje w řajkim řhabacže.“ Přjedy hač woteřdže, wón Sawojardej něščto praji, řchtož teho po řdacžu jara řwjeřeli. „Sřmēm woprawdže?“ prařješke řo Anton, řaž by dořtate pšcheprořšenje řa wěrne njeměl. „To řo wě!“ wotmolwi jemu wučer. Wóczžko teho žuřomniřa řo rořjařni.

VI.

Něřotre dny řy řo mješ tym minyle. Čžzemy džęřka w duchu do měščzanřške řchule hičž. To je teđ řwjate měřtno! Řak wjele mlódyh duřchow pšchihotuje řo tu na puczowanje pšches řwjenje, řak wjele řich řo řłemu wutorhnye, řak wjele řich řo pořhlyni řa čžezłoty řwjenja. Řak wjele řebi nadobudže tu to, řchtož dyrbřich w řwjenju wjedžecž.

Na mješwocžach řchulřich džeczzi, ř kotřymž řny řařtupili, widžimy hnydom, řo wone na něščto čžafaja, a teho dla řtaji na řchulřke durje hladařa; haj řamo řeni řy džęřka řuř pořhwatale. Wučer běšche džeczžom prařil, řo džęřka Sawojarda ře řwořim bobakom pšchindže, a řo budže řim pokafowacz, řchto je řeho bobak wřcho nuwuknył. Nětkole řo durje wotewřichu, a do řchulřke řiřtwy pšchindže wučer ře Sawojardom, i nařchim Antonom, kotřiz měješke řwojeho bobaka pod pažu. Wřhitke džeczzi hladařu wčžipnje na mału, ale řařadžitú pořtawu Sawojardy, kotřiz řwojeho bobaka pod řožuchom wučeže a na blido pšched pulřtom řadži.

(Pořtracžowanje.)

Tuton řwět žane wjeřele pšchinješč njemóže.

To řy tu nařchi přjedomniřy w řerbřich čžafach pořnali. Wř wohladamy w řjanyh Bořich domach n. pšch. w Nürnbergu řwět jařo řonu do řamjenja wurubanu. Wona je jařo řjana řona i lubořnym woblicžom wobrařowana, řjane řłot: řječař řejnu řchiju pšřcha, w jenej ruřy ma wona řorb i drořimi řožemi a řłodami. Řajki řo wobrař wot řpředka pokafuje. Ty řrebařch jenož řrocžel dale řtupicz, řo by řonu wot řady widžil. — Duž řo wóczłomaj

řalóřny napohlad na pol rořłateho řořowza, w kotřymž hady wokoło řaža, pořčizuje. To je prawy wobrař řwěta.

W řalářtinje w blřřkořči morweho morja je džiwny řłób kotřiz řo Sodomřke řabluko mjenuje. Wone je řjane a lubořne na pohladanje, řaž ččermjenolčřkate řabluko w nařhmřkim čžafu. Wle hdyž ty nups řuřnjješ, řo nařtróřřich. S nupsřach je mjenuje řrořne. Řajki je řwět i wonka, i nupsřach pař je řhny a řubjeny.

Jubilate.

W nalěczu.

Nalěczó řo řjenje řmewa,
Sřma je něř woteřčła,
Řalěřne něř řhěrřške řpěwa
Wjeř'le moja wutroba.

Řowe řwjenje něř řtawa
Wřchudžom we wřchēm řtworjenju;
Bohu řo čžeřčž, řhwalba dawa,
So je řbudžil pšchirodu.

Čžopliřke něř řłóncžko řwěczzi
A tu řemju wohřjewa,
Wontach wjeřela řo džeczzi,
Dyř dže pilnje do džęla.

Na tych polach, řłódnych řolach
Wřchitko rořče, pšchibjera
A na řufach, řrawnych řonach
Řjane řwětki řačžęja.

W wodže řny řuřkořeja,
Řtačřki řjenje řpěwaja,
Sčtomam pupki wubiwaja,
Bórřy řo nam řeljenja.

Řjedyrbjeli i wjeřelocžu
Sa wřcho Bohu řhwalbu dacž,
Řiž ře řwořej řchčedriwořčžu
Čžze nař i nowa wobdawacz.

Řójče, pomhajče něř džęlacž,
Sčtož ma dyh a wutrobu:
Bohu džal, čžeřčž, řhwalbu řpěwacz
Sa řoh' wulku dořtatu.

A nowom' řwjenju duž čžzemy
Stawacz řaž we nalěczu,
So my řunu ř njebju džęny
A wěcznom' nowom' řwjenju.

E. S.

Sařo namařany.

W měščze New-York widžřich na wulřim domje nařřmo: „Dajče džeczčatkam ře mni pšchindž.“ W tutym domje řo 200 řhudnych wopuřčeznych džeczzi wothladuje a wotečehnje.

Pšched něhdže 30 řetami wopuřčezzi ředny Řēmž i mjenom Steinbecker ře řwořej mandželřke a jenož něřotre měřpazy řarřym džęčžom řwój wóřny řraj a čžehnjješke do Ameriki. Wle řbože njehařke řo wot njeho popadnyčž dacž a ře řwořej řwójbu běšche něřotre řeta w New-Yorku řubjenje řwiy. Řař běřčtaj řarřškej won řchłoj, řo byřčtaj, řóždy na řwořu řufu, řebi džęlo přtaloř. Řřilěřneho řnyka běřčtaj řameho domach wostajřloř. Řařo řo macž wróczzi, běšche řo džęczó řhubřlo. Wonař přtařčtaj a přtařčtaj; nan pšchehodži džęř wote duřa wřchitke droři a řařny, ale džęczó bě řhubjene. Řłóncžnje njemóžščtaj řarřořčřiwaj řarřškej dlęje w tutym wulřim měščze wutracž, hdyž ře řwřcho dopomnjješke na to, řchtož běřčtaj řhubřloř a řo do Řalifornřške řodařčtaj.

Řeta řo minychu. Dha pšchindžęřčtaj řař, i jenej i Řalifornřške řo wróczazej řóžžu mandželřstaj do New-Yorka, na kotřymajž běšche widžecž, řo běřčtaj řo wobohaczřloř. Řona běšche řarřowanjku drařtu woblecžena a řejne woblicžo běšche blęde a řarřořčřiwje. Řařo by něščto přtala, wokoło řo hladařke. Řędy běřčtaj něřotre řrocžele řchłoj, řo řanjerořženy pšchęřřki hólz

£ nimaj kłóćesche, wo žmilni dar proscho. Za žona pohlada jemu do woblicza a jeho hłobž mějesche synk, kiž ipodziwny sacziščež na nju činjesche. Wona da jemu wjetšchi džel pjenjes. Ale wješele pschemó teho hólza. Wón hladašche na te pjenjesy, chyzysche so džatowacž, ale bjes wjedženja do womory pany. Mandželstaj jeho sapšchimnyšchtaj a huydom pschemóženaj wot wješełoseže wolaschtaj: „Naju džecžo, naju džecžo.“ Mandželstaj bješchtaj Steinbecker a jeho žona, kiž bješchtaj žebi w Kaliforniskej wulke famoženje dobyłoj a so nětko sažo do New-Yorka wróćišchtaj. S džatowoseže sałožišchtaj horjekach spomujeny wustaw, w kotrymž so wopuščežene, žame na so pokajane džecži, kiž so w wulkim měseže bjes wothladanja, wotežahnu.

Wuhojena!

„Nana!“ burowka W. swojej najmlódshej džowzy pschwoła, kotraž hatte pol lěta do schule khodžesche, „budžesich ty nětko ja žobu dželacž, radšcho hacž i wofnom won hladašch. Tak lěnja, kaž ty, žane druhe džecžo njeje.“

Nana so moliež njeda. Wona praji: „Ja dželacž njecham. Ja njecham mudra byčž. Nášch žylaks wontach ma so wjele lěpje. Tón w swojej hěče leži a čini, šchtož žebi samyžli.“

Bur, kotryž runje něšchto wobliczbowasche, staže a praji:

„Wlyžlišch žebi wopravdže, Nanka, so ma so tón lěpje? Chyzyla so i nim mēnjecž?“

„To bych chyzyla“, Nanka wješeła wotmolwi.

„Duž pój“, wotmolwi bur směrom, na swoju žonu so žmějo.

„Wostaj dželo. Ty móžesich nětko hodžinu w žylaksowej hěče ležecž. Ja pša puščežu a tebje swjasam, ale doniž hodžina nimo njeje, njekunjesich i hěty won. Šdyž ty to žylakskej tak ja-widžich, móže to tebi žyle prawje byčž.“

Nanka so wješełesche, wona prjedy nana £ hěče khwatašche. Bur £ staršchim džecžom štupi, jim rosjašni, šchto chze činičž a jim jakasa £ žanzu hiečž.

Potom pša i rječžasa puščeži, rječžasowu hócžtu ja žanzumy pasť jakoži a praji: „Tak, ty mala lěnja! Nětko móžesich tež šechowkacž, hdyž so tebi sechze. Sowle našch so derje, pschetož Lejua je tu runje prjedy nowu žłomu sežłata. Hodžinu dyrbišch tu wostacž.“

Žanzu so najprjedy krašnje lubjesche. Wona dželacž nje-tejebasche, ale móžesche lěnika pasčž.

Sbožowne sacžucže něhdže džehacž mjenšchinow trajesche. Potom so malej pacholzy wostudži. A nětko druhe džecži w bliškos-ježi hrajkacž žlyšesche. Šdy by wona swoju pschibłuchnosčž dopjelniła, by mohła i nimo byčž.

Wona hłowu i hěty won tykny a wolasche:

„Korla! Derka!“ Nichtó pak na nju njepošłuchasche. Wona i hěty wulěje, ale wona dale njemóžesche; rječžas ju džeržesche.

Šaj, prjedy hacž bješche so pol hodžiny minyło, wona žylakskej žiwjenje wjazy njesawidži.

Štutskach wo jstuje burowka swojeho mužža proschesche:

„Wimoz tola žanku, wona ma doščž.“

Bur pak i hłowu tšchajesche: „Ně, Marja, ta lohka hłóježta njech hodžinu wutraje. Wěć, mi, wona potom wjazy na wufnjenje njeskorži.“

Kaž tež Nanka wolasche a platašche, dokelž so jej ta hodžina wěčnosčž šda, nichtó ju njewužwobodži.

Šdyž bješche so hodžina minyła, bur i žylaksjom pschindže a praji: „Ně, Nanka, chzesich radšcho khětišje swoje dželo činičž abo žylaks wostacž?“

„Ja njecham žylaks byčž“, praji Nanka placžo.

Wona ženje wjazy na dželo njeskoržesche.

Na kožuch.

Balthasar Schupp, kiž bješche wot lěta 1646 i dwórskim předarjom w Braubach, bješche ras i wulkej khutnosčžu a nje-bojastliwy w pschitomnosčži krajneho knjesa pschecžiwu jeho hrěcham předowal. Šchchi hofčinišje, £ kotrejž bješche dwórski předar tež pscheproschenny, mjelčesche najprjedy. Wšchitzu pschitomni woczako-

wachu, so so tón krócž khroblemu předarjej šč pouščže. Ale hlej, žyle njenadžujzy šbēže wjetch žwoju schklenzu a pschipi dwórskemu předarjej je žłowami: „Wy seže mi dženska něšchto na kožuch dali.“ Schupp so poklonjo wotmolwi: „Šnadny wjetcho a knježe, to je mi i wutrobny žel.“ „Šchto, nětko je wam to žel“, džesche wjetch je ipodžiwanjom, „ja mēnju, so wy ša žwoju pschibłuchnosčž džeržicže, mi wěrnosčž prajicž.“ „To runje je, šchtož mje boli. Mi je žel, so so mi moje šastojnstwo njeje radžilo. Za žym so na waschu wutrobu mēřil a nětko je jenož na kožuch schlo.“

Spomjatkuj: Tež pola druhich ludži, kiž so žani móžni knjesajo, Bože žłowo druhdy jenož na kožuch dže, ale niž do wutrobny. Woni deje předowanje „vjane“ a „šajimawe“ a „khutne“ mjenuja, ale tola wostanu kajzy bēchu a žu.

Šišcheže junkrócž wo próstwje na khěžorstwowy žejm ša šchescžijanške wěrowanje.

Lubi Ššerbja! Njestomdžmy čaš, kotryž je jara drohi. Žłowy „bēgarški šakon“ wubjerť khěžorstwoweho žejma dale wuradžuje a w bližšchim čažu £ wuradženu mandželsteho prawa doščže. A tam mamy to šrudne postajenje, kotrež je so hižo wjazy krócž w našchim „Bomhaj Bōh“ našpomnilo, so wěrowanje w lubym Božim domje psched štatom i žyla ničžo wjazy njeplacži, ale so žame hromadže pižanje štawnita mandželstwo placžaze čžini. Wly wšchitzu na to špominamy, i kajkej šrudobu žmy so w swojim čažu pod žyly štawniški (živilny) šakon poddacž dyrbjeli, kotryž nušnej nahladnosčži šchescžijanškeje žyrkwje šadžewa. Njedyrbjeli my teho dla nětko se wšchej šahorjenosčžu žebi i najmjenšcha to šažo dobyčž špytacž, šchtož móžemy, so by wěrowanje psched Božim woblicžom tež psched šwětom placžilo. Š temu naš najche šwědomnje čžeri a nušuje. Duž, lubi Ššerbja! wopokažmy jako dobry pobožny lud, so žmy bjes přenimi, hdyž so wo to jedna, so by našcha šchescžijanška žyrkej tu nahladnosčž šažo dobyła, kotrejež wošebje w našchich šrudnych čžadžach potreba. Hacž runje je so tež i našchich štron vjana licžba próstwow na žejm wot-pōžłala, dyrbi so tola prajicž, so je žyle hibanje ša tule wážnu wěž pschezo hišcheže pschejara šnadne, hdyž je nušne, so koždy, kotryž ma čžoplu šchescžijanšku wutrobu, pjero do rukow wšmje a próstwu podpíšche i tym wustupujo ša swoju wěru, ša swoju žyrkej. A wšchaf žyle wot teho wotwišuje, so lud swoju wolu w tych próstwach šjewi, hacž khěžorstwowa wychnosčž i licžby podpíšmow žadanje wjetšchiny luda špōšnawšchi so pschewědcžicž da, so dyrbi do teho šwoliečž, so wěrowanje psched Božim woltarjom swoje štare prawo šažo doštanje. W tu khwilu je wulka nadžija, jeli so so lud hiba, so so našcha próstwa dopjelni, dokelž budže, kaž nětko wěž šteji, wjetšchina khěžorstwoweho žejma ša našchu próstwu hłōžowacž. Duž wužijmy tule škladnosčž, kotraž so nam nihdy wjazy njepoškiči, hdyž je psches pschiwšacže „bēgarškeho šakonja“ našche wobšhadne prawo na pschezo šwjasane. Na žadanje, redaktorej wuprajene, so próstwa, kotraž ma so podpíšacž, tudy hišcheže junkrócž poda:

Dem Hohen Hause des Reichstages unterbreiten die unterzeichneten christlich gesinnten Männer folgendes Gesuch, zu dem uns unser Gewissen drängt: dem Paragraphen 1300 des neuen Bürgerlichen Gesetzbuchs hochgeneigtest folgende Fassung zu geben:

„Die Eheschließung kann durch einen Standesbeamten oder durch einen Geistlichen geschehen. In letzterem Falle hat der Standesbeamte nach erfolgtem Aufgebote zu bescheinigen, daß der Eheschließung nichts entgegenstehe, und hat der Geistliche, welcher die Trauung vollzieht, dem zuständigen Standesamt von der erfolgten Eheschließung innerhalb zweimal 24 Stunden amtliche Mitteilung zu machen.“

Podpíšane próstwuy tež dale redaktor (Pastor Goltšich, Kleinbauken bei Plieškowitz) a red. „Ššerbšchik Nowin“ rady do Berlina wobstarataj.